

Kan der nu saaledes ikke være grundet Tvivl om Ministerens rettlige Besjættelse, vil det vistnok erkjendes, at han vilde have paadraget sig en velbegrundet Anse, om han havde afflaaet det Tilbud, der saa uventet fremkom, og som aabnede Udsigt til en Løsning af Sagen, som man fra alle Sider havde erkjendt for den bedste, men ingenstunde havde troet kunde naas, nemlig at faae Bygningen fuldført uden Udgift for Statskassen; — og han vilde neppe være bleven stærket mod en saadan Anse, om han med Flertallet havde anført til sit Forfar den noget tvivlsomme Paastand, at „Statskassen ikke bliver en Dre rigere“ ved Ritens Fuldførelse. Men, naar Flertallet endogsaa synes at betragte denne som en Byrde, idet dens Erhvervelse, som det heder, „kun betyder en periodisk tilbagevendende Udgift i Bedligholdsomkostninger“, — da turde det overfor en saa eiendommelig Unskuelighed være tilstrækkeligt at bemærke, at det dog vist ikke vil være saa vanskeligt at finde Midler til at slippe for denne Udgift, og at Fuldførelsen iøvrigt ikke præjudicerer Noget, selv om den Demoleringslyst, der nu synes at ville trænge sig frem, skulde møde almindelig Indgang, men kun byder den et rigere Stof.

Medens nu et Medlem af Statsrevisionen fuldelig har anerkjendt, baade at Ministeriet efter den historiske Gang i denne Sag har kunnet anse sig berettiget til at søge Kirkebygningen fuldført paa en saadan Maade, at der herved opnaaedes en Kunsten værdig Benyttelse af det Overleverede uden Udgift for Statskassen, og uden at denne gik glip af den Indtægt, som kunde ventes af Byggegrunde udenfor Bygningens Plads, og at den Sum, for hvilken Kirkepladsen er solgt, er passende, — er der derimod af dette Medlem fremsat en Del Bemærkninger, — der ere tiltraadte af Flertallet, saavel i Statsrevisionen som i Udvalget — og som gaa ud paa at eftervise, at Ministeriet i Kontraktens enkelte Bestemmelser har ladet det mangle paa den behøvrige Omhu for Statens Lærv, idet det ikke har søgt tilstrækkelige materielle Garantier for Opfyldelsen af den af Hr. Lietgen paatagne Forpligtelse til at fuldføre Kirken og for Statens Skadesløsholdelse i Tilfælde af, at dette ikke maatte lykkes ham. Disse Indsigelser synes imidlertid at bero paa en mindre rigtig Opfattelse af den foreliggende Transaktions Karakter, som turde være mindre forklarlig, navnlig fra det Synspunkt, der anerkjendes, at Ministeriet har været berettiget til ikke at lade sig lede alene af Hensynet til det finantfælt mest Fordelagtige. Havde der her været Tale om en almindelig Handel, ved hvilken begge Parter søgte at naae det størst mulige økonomiske Udbytte, og ved hvilken navnlig ogsaa Kjøberen tilsigtede en pekuniær Fordel, da burde der vistnok, uanset hvilken Mening man havde om hans Bedrøvelighed, være truffet alle de Stipulationer, der ere sædvanlige ved Salg af Eiendomme. Men naar, som her, Spørgsmaalet for Staten var om Antagelsen af et Tilbud, der ingen pekuniær Fordel kunde medføre for Medkontrahenten, men tværtimod betingede et Offer fra hans Side af sandsynligvis flere hundrede tusinde Kroner, og hvorigjennem Staten — foruden en passende Pris for det, der egnede sig til Bybyggelse, — vilde opnaa Fyldestgjørelsen af et værdigt og længe attraaet Formaal, vilde det sønsynlig have været aldeles paa urette Plads at møde ham med en Opstilling af mistænksomme Rauteiler og smaalige Stipulationer, hvori han maatte se en Misgjættelse af hans Tilbuds Karakter, og som kun kunde virke som en Tilbagevisning af dette. Efter Alt, hvad der foreligger, er det klart, at Hr. Lietgen fastholdt det som en Betingelse for sit Tilbud, at han ikke med Hensyn til Planen for Kirkebygningens Fuldførelse skulde være underkastet nogen Godkjendelse af Ministeriet, og en Fordring derom vilde altsaa have været ensdydig med en Forkastelse af Tilbudet. Sæller ikke tror jeg, det behøver nogen nærmere Forklaring, hvor urimeligt det vilde have været, om man havde fordret, at Medkontrahenten som Garanti for, at det var hans Alvor at bringe det Offer, han tilbød, skulde stille en materiel Sikkerhed af — jeg veed ikke, hvor mange hundrede tusinde Kroner der menes. I de Motiver, der ene kunne antages at have ledet ham til overhovedet at tilbyde et saadant Offer, maatte Ministeren være berettiget til at finde at fornøden Garanti for, at han vilde gjøre alt Sit til, at Kirken virkelig bliver fuldført, og det i en værdig og passende Stil, der ikke udslætter Mindet om det Overleverede. — Ligesom derfor Fordringen om Garantier for Fuldførelsen synes mindre vel begrundet, saaledes tror jeg, at det Samme gælder om Paastanden om, at der burde være søgt stærkere materielle Garantier for at sikre Staten mod Tab i Tilfælde af, at Fuldførelsen imod Forventning ikke skulde lykkes. Frygten for, at Staten skulde lide saadant Tab, synes derhos meget overdreven. For det Første har Statskassen i saa Fald i en Række af Aar opnaaet en Rente, der omtrent er dobbelt saa høj som den Leieindtægt, den hidtil havde haft af Pladsen, og dernæst maa den Grund, som den erhverver, under alle Omstændigheder anses som et værdifuldt Aktiv, da den er Betingelsen for en hensigtsmæssig Bebyggelse af Pladsen. Og for saavidt der hentydes til en Fare for, at Staten i dette Tilfælde skulde kunne gaa glip af de kontante Kjøbesummer, som maatte være oppebaarne af Medkontrahenten, og at den fremtidige Benyttelse af Pladsen paa anden Maade skulde kunne blive præjudiceret ved de Byggeforetagender, der mulig maatte være iværksatte af ham eller dem, til hvem Byggegrunde maatte være solgte, — da turde det dog i førstnævnte Henseende ikke være uberettiget for Ministeren at finde en Garanti ikke blot i det hele Tilbuds Karakter, men